

การศึกษาเกี่ยวกับเอนไซม์ไลเปสในรำข้าว
(A Study of Rice Bran Lipase)

โดย

นาย นิลม ชัยศิริ วท.บ. 2509

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาชีวเคมี

พ.ศ. 2513

001225

I15947413

บัณฑิตรวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัญมณีรัตนวิทยาลัย
ฉบับนี้เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาบัณฑิต

นางสาว นริศ

คณะมัณฑนศิลป์วิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... นฤมล ประธานกรรมการ
..... นริศ กรรมการ
..... นริศ กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กำจัด มงคลกุล

วันที่ .. ๕ .. เดือน .. พฤษภาคม .. พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง : การศึกษาเกี่ยวกับเอนไซม์ไลเปสในรำข้าว

ผู้เขียน : นาย นิคม สัยศิริ

แผนกวิชา : ชีวเคมี

วันที่ : พฤษภาคม 2513

บทคัดย่อ

การวัดเอนไซม์ไลเปสที่มีจำนวนน้อยทำได้ลำบากมาก เช่นในการศึกษาไลเปสในรำข้าวของไพเราะ นิตยพันธ์ (2510) ต้องใช้เวลาในการ incubate ถึง 5 ชั่วโมง การสกัดเอาสารออกมาได้เครตหาปริมาณกรดไขมันอิสระที่ยุ่งยากและไม่ละเอียด จึงทำให้การศึกษาคณะสมบัติต่าง ๆ ของเอนไซม์ทำได้ไม่สะดวกและรวดเร็ว ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีความประสงค์ที่จะหาวิธีใหม่ ๆ ที่สะดวก ถูกต้อง และ sensitive กว่าเดิม ได้ทดลองวัดไลเปสโดยวิธีใช้เครื่องมืออาร์เบ็ก วิธีสกัดเอาสารมาได้เครตหาปริมาณกรดไขมันอิสระอย่างละเอียดโดยเครื่องมือ pH - stat และวิธีใช้เครื่องมือ pH - stat วัดเอนไซม์โดยตรง พบว่าวิธีหลังสุดทำได้รวดเร็วและสะดวกที่สุด จากการทดลองโดยใช้วิธี pH - stat นี้ศึกษาไลเปสในรำข้าวพบว่า การโอไมจีเนสช่วยสกัดไลเปสให้ออกมาจากรำได้มากกว่าการแช่รำเพียงอย่างเดียว ไลเปสเสถียรมากที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส หรือที่ pH ระหว่าง 4 - 10 ไลเปสจะเสถียรทางยาเมื่ออุณหภูมิสูงกว่า 60 องศาเซลเซียสหรือที่ pH นอกเหนือไปจากนี้กล่าว ค่า Michaelis - Menten Constant วัดได้ 3.88×10^{-2} โมลาร์และมีค่า activation energy 7020 cal/mole

เกลือที่มีฤทธิ์เป็นกลางที่มีความเข้มข้น 0.5 โมลาร์ขึ้นไปทำให้ activity ของไลเปสลดลง ได้ทดลองทำให้ไลเปสบริสุทธิ์โดยตกตะกอนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟต พบว่าไลเปสจะตกปนลงมากับตะกอนโปรตีนทุกความเข้มข้นของแอมโมเนียมซัลเฟตที่ทดสอบ ในการทำให้ไลเปสบริสุทธิ์โดยย่านคอลัมน์ของ Sephadex (G-100) จะได้ไลเปส 2 peaks peak ที่มีน้ำหนักโมเลกุลสูงมี specific activity และปริมาณน้อยกว่า peak ที่มีน้ำหนักโมเลกุลต่ำ recovery yield ของทั้ง 2 peaks รวมกันได้ 95 เปอร์เซ็นต์ เมื่อนำเอาผลที่ได้จากการทดลองมาใช้ในการระงับการเกิดกรดไขมันอิสระในรำข้าวเมื่อแห้งไว้เป็นเวลานาน พบว่าการแช่รำในน้ำแล้วอบให้แห้งระงับการเกิดกรดไขมันอิสระได้ดีกว่าการอบรำเพียงอย่างเดียวและการแช่รำในกรดเจือจางแล้วอบให้แห้งระงับการเกิดกรดไขมันอิสระได้ดีที่สุด จากการศึกษาเหล่านี้จึงอาจจะนำเอาวิธีแช่รำในกรดไปใช้ในการป้องกันการสูญเสียไขมันรำเมื่อเก็บรำไว้นาน ๆ ในอุตสาหกรรมการผลิตน้ำมันรำ

Title : A Study of Rice Bran Lipase
Name : Mr. Nikom Chaisiri
Department : Biochemistry
Date : May 1970

ABSTRACT

The measurement of a small amount of lipase can be made only with difficulty. For instance the method used in the study of lipase in the rice bran by Tippayatasana(1967), was quite complicated and involved an incubation time of 5 hours. Consequently, the method is not convenient for detailed studies of properties of the enzyme. The purpose of this investigation is to find a new method which is accurate, more sensitive, and convenient. Manometric method using Warburg apparatus, the titration of free fatty acids after solvent extraction using a pH-stat titrimeter, and the direct titration of the reaction mixture using a pH-stat methods, were tried and compared. It was found that the last method was the quickest, most sensitive, and most convenient.

Using this pH-stat method for subsequent studies on rice bran lipase, it was found that homogenization helped in the extraction of the enzyme using water. Lipase in the rice bran extract was stable at low temperature(4°C) and at medium pH. The

enzyme was very unstable at temperature greater than 60°C or at pHs lower than 4 or higher than 10. The Michaelis-Menten constant of lipase was found to be $3.88 \times 10^{-2} \text{ M}$ and its activation energy was 7020 cal/mole. Some neutral salts of concentrations greater than 0.5 M would decrease the activity of the enzyme. When the lipase was purified by ammonium sulfate fractionation, it was found that the lipase would be precipitated by all concentrations of ammonium sulfate used. Purification of the enzyme by eluting through a Sephadex G-100 column resulted in two distinct peaks of lipases. The higher molecular weight peak had less specific activity and smaller in yield than the lower molecular weight peak. The overall recovery yield of both peaks was 95%. Attempts were made to make use of the experimental results obtained above in preventing the enzymic hydrolysis of rice bran oil in the stored rice bran. It was found that if rice bran was suspended in water then dried, the liberation of free fatty acids was less than the bran which was not treated with water. Suspending of rice bran in dilute acids and drying it in the oven was most effective in preventing the liberation of the free fatty acids. It is suggested that this discovery may be applied in preventing losses of the oil during storage in the rice bran oil industry.

คำขอบคุณ

ผู้ทำวิทยานิพนธ์ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิจฉัตร มงคลกุล อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แจงเป็นนอ้างดีตลอดเวลาของการทดลอง ทำให้การวิจัยบรรลุผลสมความปรารถนา

ขอขอบคุณอาจารย์ สันต์ พินิชกุล แผนกชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณปรียา อินประเสริฐ ที่ได้แนะนำและช่วยเหลือการวิจัยบางตอน

และขอขอบคุณ สภาวิจัยแห่งชาติและบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเรื่องนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำขอบคุณ	จ
สารบัญ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
รายการรูปประกอบ	ญ
บทนำ	1
วัสดุที่ใช้	5
รำข้าว	5
สารเคมี	5
เครื่องมือ	6
วิธีทดลอง	7
วิธีเตรียมรำที่นำไปแห้งด้วยอะซีโตน	7
วิธีเตรียม defatted rice bran	7
วิธีสกัดเอนไซม์ไลเปส	7
วิธีเตรียม substrate	8
วิธีวัดไลเปสด้วยเครื่องมืออาร์เบ็ก	9
การวัดไลเปสด้วยวิธีสกัดกรดไขมันมาไตเตรท	10

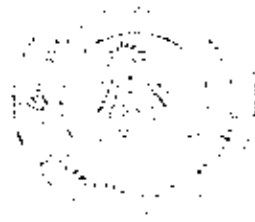
สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
วิธีวัดไลเปสด้วยเครื่องมือ pH - stat	12
วิธีทำให้ไลเปสบริสุทธิ์	13
วิธีหาปริมาณโปรตีน	15
การแช่ร่าในน้ำหรือกรด	16
การอบร่า	17
วิธีหาปริมาณกรดไขมันอิสระในร่าข้าว	17
การหาความชื้น	18
ผลการทดลอง	19
ผลการศึกษาไลเปสด้วยเครื่องมืออาร์เบิก	19
ผลการทดลองโดยวิธีสกัดเอากรดไขมันอิสระมาไตเตรต	23
ผลการศึกษาไลเปสด้วยเครื่องมือ pH - stat	26
ผลการสกัดไลเปสและ activity ของไลเปสในร่าชนิด ต่าง ๆ	26
เสถียรภาพของไลเปส	30
Enzyme Kinetics	35
ผลของการทำให้ไลเปสบริสุทธิ์	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลของการแช่รำแล้วอบต่อการเกิดกรดไขมันอิสระในรำข้าว....	48
วิจารณ์ผลของการทดลอง	52
สรุปผลการทดลอง	60
ภาคผนวก	62
บรรณานุกรม	65

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่ 1	แสดง activity ของไลเปสซึ่งวัดโดยวิธีสกัดเอากรดไขมันมาไตเตรทในส่วนต่าง ๆ ของรำเมื่อสกัดด้วยน้ำ	25
ตารางที่ 2	ผลของเวลาแฉะรำและการไฮโมจีไนส์ ในการใช้น้ำสกัดไลเปสจากรำที่ทำให้แห้งด้วยอะซีโตน	28
ตารางที่ 3	ผลของการสกัดไลเปสจากรำที่ทำให้แห้งด้วยอะซีโตนด้วยน้ำโดยการสกัดด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้ง	29
ตารางที่ 4	activity ของไลเปสในรำข้าวชนิดต่าง ๆ (ใช้รำที่ทำให้แห้งด้วยอะซีโตน)	29
ตารางที่ 5	แสดงเสถียรภาพของไลเปสในรำที่ทำให้แห้งด้วยอะซีโตน เมื่อเก็บรำไว้ที่อุณหภูมิต่าง ๆ	31
ตารางที่ 6	ผลของ $CaCl_2$, $MgCl_2$ และ $NaCl$ ต่อ activity ของไลเปส	43
ตารางที่ 7	ผลของการทำให้ไลเปสบริสุทธิ์โดยโซเดียมโซลเฟต	45
ตารางที่ 8	แสดงปริมาณกรดไขมันอิสระในรำแก่กรดชนิดต่าง ๆ แล้วอบให้แห้ง	50
ตารางที่ 9	แสดงปริมาณกรดไขมันอิสระในรำที่แก่กรดกำมะถันที่มีความเข้มข้นต่าง ๆ กัน แล้วอบให้แห้ง	51

รายการรูปประกอบ

ญ

หน้า

รูปที่ 1	แสดง activity ของไลเปส เมื่อใช้รำสด เมื่อตั้งไฮโมจีเนตไว้ 12 ชั่วโมง	20
รูปที่ 2	activity ของไลเปสในส่วนต่าง ๆ ของรำสดและ defatted rice bran	21
รูปที่ 3	แสดง activity ของไลเปสเมื่อสกัดด้วยแอลกอฮอล์เปอร์เซ็นต์ต่าง ๆ	22
รูปที่ 4	แสดง inbation time ต่อ activity ของไลเปสใน supernatant ของรำสด.....	24
รูปที่ 5	ผลของอุณหภูมิและเวลาต่อการสูญเสีย lipase activity	32
รูปที่ 6	ความเสถียรของไลเปสเมื่อแช่ไว้ที่ pH ต่าง ๆ	34
รูปที่ 7	ผลของความเข้มข้นของ substrate ต่อไลเปส	36
รูปที่ 8	แสดง Lineweaver and Burk's Plot ของไลเปส เมื่อใช้มีลชันของน้ำมันมะกอกเป็น substrate	37
รูปที่ 9	แสดงผลของ pH ต่อ activity ของไลเปส	39
รูปที่ 10	ผลของอุณหภูมิต่อ activity ของไลเปส	40

รายการรูปประกอบ (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 11	แสดง Arrhenius plot ของการไฮโดรไลซิสของ น้ำมันมะกอกโดยไลเปส	41
รูปที่ 12	แสดง peaks ของโปรตีนและ activity ของไลเปส ใน fraction ต่าง ๆ ที่ได้จาก gel - filtration (ใช้ Sephadex G - 100)	47
รูปที่ 13	แสดงปริมาณกรดไขมันอิสระของรำอบ รำแช่น้ำ และ รำแช่กรดกำมะถัน แล้วอบให้แห้ง	49
รูปที่ 14	แสดงรูปของเครื่องมือ pH - stat	64

บทนำ

เอสเทอร์เป็นที่ยึดขวาง ๆ ของเอนไซม์ที่ไฮโดรไลส ester bond ของ substrate หลายชนิด ดังนั้นไลเปสจึงเป็นเอนไซม์ที่ไฮโดรไลส substrate จำพวกไขมันจึงรวมอยู่ในเอนไซม์จำพวกนี้ด้วย แต่ความแตกต่างระหว่างไลเปส กับเอนไซม์เอสเทอร์ชนิดอื่น ๆ ก็ยังมีได้มีการให้คำจำกัดความที่แน่นอนลงไป (Hoftee, 1960) ความแตกต่างระหว่างไลเปสและเอสเทอร์บางทีก็อาศัย คุณสมบัติทางเคมีของ substrate กล่าวคือไลเปสหมายถึงเอนไซม์ที่ทำให้เกิด ปฏิกิริยาไฮโดรไลสกับเอสเทอร์ของกรดไขมันที่มี chain ยาว ส่วนเอนไซม์ที่ ไฮโดรไลส aliphatic ester ที่มี chain สั้น ๆ เรียกว่า all-esterases หรือ simple esterases (Hoftee, 1954) หรืออีกอย่างหนึ่งไลเปสหมายถึง เอนไซม์ที่ไฮโดรไลส substrate พวก triglycerides

อย่างไรก็ตาม Cherry & Crandall (1932) พบว่าทั้งไลเปสและ เอสเทอร์จากตับอ่อนสามารถไฮโดรไลส tributyrin จึงทำให้ความหมาย ของเอนไซม์ทั้งสองชนิดดังกล่าวไม่ค่อยชัดเจน Sarda & Desnuelle (1958) ได้ศึกษาไลเปสจากตับอ่อนที่มีความบริสุทธิ์สูงทำให้พบว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น เฉพาะเมื่อทดลองโดยใช้ substrate ที่ยังไม่ละลายเกินจุดอิ่มตัวของมันเท่านั้น Aldridge (1954) และ Desnuelle (1961) ได้ทดลองหา activity ของไลเปสโดยใช้ substrate หลาย ๆ ชนิด แล้วสรุปว่า เอสเทอร์คือ เอนไซม์ที่ไฮโดรไลส substrate ที่ละลายน้ำได้ ส่วนไลเปสหมายถึงเอนไซม์ที่ ไฮโดรไลสอิมัลชันของ substrate พวกไขมัน สำหรับเอนไซม์ที่เกิดปฏิกิริยากับ substrate ที่เป็นอิมัลชัน Desnuelle (1951) เรียกรวมกันว่า "lipase-type esterase" ซึ่งจะรวมทั้งเอนไซม์ชนิดอื่น ๆ ด้วยเช่น cholesterol esterase เป็นต้น คำจำกัดความของไลเปสตามที่ Aldridge และ Desnuelle กล่าวนี้

มีผู้นิยมใช้กันมากในระยะหลัง ๆ เช่นในการศึกษาของ Reboud et al (1962) Downey & Andrews (1965) เป็นต้น

เป็นที่ทราบกันมานานแล้วว่าเอนไซม์ในรำข้าวทำให้น้ำมันรำเกิดปฏิกิริยาไฮโดรไลซิสเป็นผลให้ปริมาณน้ำมันในรำที่เก็บไว้ลดลง (Brown, 1903) ดังนั้นในการที่จะสกัดน้ำมันรำให้ได้ปริมาณสูงจึงต้องนำเอารำมาสกัดน้ำมันออกหลังจากสีข้าวให้เร็วที่สุด แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะนำรำไปสกัดน้ำมันได้ในเวลาที่รวดเร็วพอ การลดลงของน้ำมันเมื่อทิ้งรำไว้นาน ๆ จึงเป็นปัญหาประการสำคัญอันหนึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตน้ำมันรำ ในการทดลองเพื่อระงับการเกิดไฮโดรไลซิสของน้ำมันรำซึ่งเนื่องมาจากเอนไซม์ในส่วนนี้ หนูมักจะใช้ความร้อนในการทำลายเอนไซม์เสียก่อนที่จะนำรำมาเก็บ เช่นในการทดลองของ West & Cruz (1933) พบว่าถ้าออมนรำที่ 100 องศาเซนติเกรด 6 ชั่วโมงแล้วเก็บรำไว้ในถุงที่กันความชื้น จะทำให้การเพิ่มของกรดไขมันอิสระลดลงกว่าเดิมมาก เขาแสดงให้เห็นด้วยว่าอุณหภูมิและเวลาที่โอบคั่งกล่าวไม่ได้ทำให้เอนไซม์ที่ไฮโดรไลสน้ำมันรำเสื่อมสภาพไปมากนัก เป็นแค่เพียงทำให้มันอยู่ในสภาวะ dormant เท่านั้น ถ้าหากทิ้งรำที่อบแล้วไว้ในตู้ความชื้นอีกก็จะทำให้เกิดกรดไขมันอิสระเพิ่มขึ้นมากกว่ารำอบที่เก็บไว้ในถุงที่กันความชื้นได้ อีกประการหนึ่งจุลินทรีย์ที่อาจจะมีอยู่ในรำขณะที่ทดลองไม่มีส่วนในการทำให้กรดไขมันอิสระเพิ่มขึ้น Loeb et al (1949) ทำการทดลองโดยใช้เคมีภัณฑ์บางชนิดเช่น sodium cyanide, ethylene chlorohydrin etc ... และ inert gas บางชนิด ก็ไม่พบว่ามีผลในการระงับการเกิดกรดไขมันอิสระในรำ ส่วนการสกัดไลเปสออกรำมาทดลองนั้นยังทำกันน้อยมาก Houston et al (1951) ศึกษาไลเปสในรำข้าวโดยใช้ tween - 20 เป็น substrate แต่ก็ไม่ได้ศึกษาให้ละเอียดมากนัก ต่อมาไพเราะ ทิพย์ทัศน์ (2510) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเอนไซม์นี้ทาง enzyme kinetics โดยใช้วิธีสกัดเอากรดไขมันมาโคเทรตหลังจาก incubate กับ substrate

เป็นเวลา 5 ชั่วโมงที่ 37 องศาเร็นตีเกรด ทพบว่าเมื่อใช้มีลันของน้ำมัน
มะกอก เป็น substrate โลเปสจะมี optimum pH ระหว่าง 6 - 7
มี optimum substrate concentration 2 เปอร์เซ็นต์ (v/v) และ
โลเปสจะเสี่ยสภาพเร็ววันที่ pH เป็นกรดหรือ่างมาก ๆ

อย่างไรก็การศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติต่าง ๆ ของโลเปสในรำข้าว
เท่าที่หามาแล้วยังไม่ละเอียดและเป็นการศึกษาใน crude enzyme ผลที่ได้
จึงอาจจะมีข้อคุณสมบัติที่แท้จริงก็ได้ การหาปริมาณกรดไขมันอิสระที่ไฟเราะ
หิพบตัน (2510) ใช้ยูเคมิได้ไมโครบิวเรตต์ (microburette)
ขนาด 5 มิลลิลิตรซึ่งมี accuracy ± 0.02 ml การไตเตรทใช้อินดิเคเตอร์
(indicator) ที่เปลี่ยนสีที่ end point ซึ่งจะเห็นว่าไม่ค่อยจะ sensitive
พอในการทดลองที่วัดปริมาณของสารน้อย ๆ อีกประการหนึ่งวิธีทดลองที่ใช้ยู
เคมิก็ยุ่งยากและเสียเวลามากเพราะต้องใช้เวลาในการ incubate ถึง 5
ชั่วโมงแล้วจึงนำมาสกัดเอาสารที่ต้องการออกมา ต้องระเหยเอาตัวสกัดออก
แล้วจึงไตเตรท การทดลองแต่ละชุดจึงต้องเสียเวลาอย่างน้อย 14 - 15
ชั่วโมง จากผลการทดลองดังกล่าว activity ของโลเปสที่ได้ก็ยังมีน้อยมาก
จึงเป็นไปได้ว่า activity ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในกากรำ

จุดประสงค์ในการทดลองครั้งนี้ก็จะหาวิธีทดลองใหม่ที่ดีขึ้นกว่า
ที่ ไฟเราะ หิพบตัน (2510) ใช้ยูเคมิ โดยจะหาวิธีที่จะวัด activity
ของโลเปสในเวลาสั้นลง หรือวัดความเร็วของปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นในระยะ
เริ่มต้น (initial velocity) และสามารถติดตามอัตราของปฏิกิริยาในระยะ
เวลาต่าง ๆ กันได้ เครื่องมืออาร์เบกนั้นว่าเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะทำให้
การวัด activity ของโลเปสทำได้รวดเร็วขึ้นและยังสามารถวัดปฏิกิริยาในกาก
ของรำได้ด้วย การศึกษาโลเปสด้วยเครื่องมืออาร์เบกมีผู้นิยมทำกันมาแล้ว เช่น
โลเปสจากถนออนของข้าวสาลี (Singer, 1948) จากถนออนของหนู (Aldridge,

1954) และไลเปสจากตับอ่อนของสุกร (Bill, 1954)

เครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่น่าจะอำนวยความสะดวกในการวัด activity ของไลเปสได้แก่เครื่อง pH - stat เพราะว่าเป็นเครื่องมือที่มี sensitivity สูง (accuracy ของเครื่องมือ 0.001 มิลลิลิตรและสามารถทำให้มี accuracy เป็น 0.0001 มิลลิลิตรได้) การวัด activity ของเอนไซม์แต่ละครั้งใช้เวลาอันยังยังสามารถทดลองโดยใช้สารละลายปริมาณมากหรือน้อยได้ตามต้องการ ในปัจจุบันเครื่องมือ pH - stat จึงเป็นที่นิยมใช้ในการวัด activity ของเอนไซม์พวกเอสเทอเรสและไลเปส เช่นในการทดลองของ Downey & Andrews (1965) Ory et al (1962) เป็นต้น

หลังจากได้หาคุณสมบัติของไลเปสโดยเครื่องมือเหล่านี้แล้วก็จะทำไลเปสให้บริสุทธิ์เพื่อที่จะได้ศึกษาดูว่ามีไลเปสอยู่ที่ชนิดในว่า วิธีที่จะใช้ได้แก่ salt fractionation และ gel - filtration

จากผลของการทดลองเกี่ยวกับความเสถียร (stability) ของไลเปส เช่น ถ้าไลเปสถูกทำลายที่ pH เป็นกรด ก็จะนำเอามาประยุกต์โดยการนำเอาร่างมาแยกกรด เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการระงับการเกิดกรดไขมันอิสระในรำเมื่อเก็บรำไว้นาน ๆ